

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

Wydział Architektury

ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań, tel. +48 61 665 3301, fax +48 61 665 3300

e-mail: office_darf@put.poznan.pl, www.architektura.put.poznan.pl

KARTA OPISU MODUŁU ZAJĘĆ

Nazwa modułu/przedmiotu		Kod	
OCHRONA DZIEDZICTWA Z KONSERWACJĄ I MODERNIZACJĄ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH 2		A_S_2.1_019	
Kierunek studiów	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny)	Rok / Semestr	
ARCHITEKTURA	ogólnoakademicki	I/2	
Specjalność	Przedmiot oferowany w języku:	Kurs (obligatoryjny/obieralny)	
-	polskim/angielskim	obligatoryjny	
Godziny		Liczba punktów	
Wykłady: 30 Ćwiczenia: - Laboratoria:- Projekty / semina: -		2	
Stopień studiów:	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna)	Obszar(y) kształcenia	Podział ECTS (liczba i %)
I	STACJONARNE	NAUKI TECHNICZNE	2 (100%)

Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) (ogólnouczelniany, z innego kierunku)

kierunkowy

ogólnouczelniany

Odpowiedzialny za przedmiot:

dr hab inż. arch. Piotr Marciniak, prof. nadzw.

e-mail: piotr.marciniak@put.poznan.pl

Wydział Architektury

ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań

tel: 665-33-21

Wykładowca:

dr inż. arch. Gabriela Klause

e-mail: gklause@wp.pl

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:

1	Wiedza:	<ul style="list-style-type: none">podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnejstudent ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu projektowania urbanistycznego
2	Umiejętności:	<ul style="list-style-type: none">student potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych, właściwie dobranych źródeł, także w języku angielskim, potrafi integrować informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie;student potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania projektowanego terenu i ocenić istniejące rozwiązania funkcjonalne w przestrzeni;student potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację zadańpraktycznych w zakresie projektowania urbanistycznego
3	Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none">student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób,student ma świadomość i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje,prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy w zakresie różnych sytuacji przestrzennych w skali urbanistycznej

Cel przedmiotu:

Blok tematów wykładowych, których celem jest poznanie:

- kształtowania się poglądów konserwatorskich w Europie i Polsce od poł. XVIII w. do czasów nam współczesnych
- zglobienie problemów związanych z ochroną zabytków w przeszłości i współcześnie
- wykazanie ciągłości pewnych problemów i aktualności zagadnień związanych z działaniami konserwatorskimi, stopniem

interwencji w materię zabytkową, odbudową zabytków, rekonstrukcją. postrzeganie zabytków w kontekście najbliższego otoczenia, miasta, naturalnego krajobrazu
4. zwrócenie uwagi na problem współczesnej architektury w historycznym otoczeniu
5. nabycie umiejętności wykonywania analizy konserwatorskiej obiektów zabytkowych i korzystania z opracowań archiwalnych (archiwum Konserwatora Zabytków, archiwa państwowe, zbiory specjalne bibliotek, archiwa prywatne i inne).
6. zapoznanie studentów z problematyką modernizacji oraz adaptacji obiektów zabytkowych.
7. poznanie zagadnień, współczesnych tendencji oraz trendów w projektowaniu obiektów zabytkowych
8. kształcenie umiejętności rozpoznawania potencjału istniejącej struktury architektonicznej i urbanistycznej: analizy różnorodnych powiązań, wartości zastanych i uwarunkowań w istniejącym obiekcie i jego otoczeniu takich, jak kontekst kulturowy, istniejące problemy funkcjonalne i aspekty społeczno-ekonomiczne;
9. nauka znalezienia równowagi pomiędzy wymogami technicznymi, konserwatorskimi, funkcjonalnymi oraz estetycznymi, których uwzględnienie jest konieczne w trakcie adaptacji obiektu zabytkowego lub historycznego na cele współczesne
10. nabycie i kształcenie umiejętności konstruowania programu użytkowego obiektu o złożonej funkcji, kształcenie umiejętności integracji funkcjonalnej z istniejącym obiektem i otoczeniem
11. uzyskanie umiejętności kreatywnego spojrzenia na formę, funkcję i konstrukcję budynku w kontekście przestrzennym i kulturowym z uwzględnieniem wartości historycznej obiektu

Efekty kształcenia

Wiedza:

Efekty kierunkowe		student, który zaliczył przedmiot,	Odniesienie do obszarowych efektów kształcenia
W01	A2_W01	ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę związaną z zagadnieniami z zakresu teorii konserwacji zabytków	P7S_WG
W02	A2_W02	ma wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach z zakresu rewitalizacji, modernizacji obiektów zabytkowych	P7S_WG
W03	A2_W16	zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu złożonych zadań inżynierskich z zakresu modernizacji obiektów zabytkowych	P7S_WG

Umiejętności:

U01	A2_U01	potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł, polsko- i anglojęzycznych, potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie	P7S_UW
U02	A2_U02	potrafi przygotować opracowanie naukowe w języku polskim i w języku angielskim, przedstawiające własne wyniki badawcze i decyzje projektowe z zakresu architektury	P7S_UW
U03	A2_U15	potrafi dokonać identyfikacji istniejących zasobów funkcjonalno-przestrzennych, dokonać ich ewaluacji oraz sformułować odpowiednie wnioski dotyczące możliwych przekształceń z zakresu złożonych, w tym nietypowych, zadań przestrzennych w skali architektonicznej	P7S_UW

Kompetencje społeczne:

K01	A2_K05	ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje;	-
K02	A2_K07	potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; ma świadomość ważności zachowania się w sposób profesjonalny.	-

Metody kształcenia

- Wykład kursowy z prezentacją multimedialną.
- Ćwiczenia o charakterze projektowym pozwalające na praktyczną implementację problematyki omawianej na wykładach.
- eLearning Moodle (system wspomaganie procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia

Cykl wykładów z przedmiotu „Teoria konserwacji zabytków” kończy się egzaminem. Przewidziane są dwa egzaminy sesyjne, przy czym drugi termin jest terminem poprawkowym. Egzamin z przedmiotu ma formę testu opisowo - rysunkowego.

Ocena podsumowująca: ocena uzyskana na egzaminie pisemnym, wystawiona na podstawie sumy punktów uzyskanych za poszczególne pytania cząstkowe (wiedza i umiejętności rysunkowe)

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Treści programowe

Wykłady:

1. Informacje wstępne: tematy i harmonogram wykładów, warunki zaliczenia przedmiotu. Cele i zadania konserwacji zabytków, podstawowe pojęcia. Problem autentyczności materii i formy we współczesnej ochronie zabytków.
2. Formowanie się poglądów konserwatorskich w Europie i Polsce od poł. XVIII w. do poł. XIX w. Zainteresowanie starożytnością, romantyczne restauracje zabytków.
3. Naukowe podejście do restauracji zabytków (poł. XIX w. – pocz. XX w.) – puryzm Viollet-le-Duca.
4. Doktryny konserwatorskie Johna Ruskina, Aloisa Riegla. Narodziny współczesnych zasad konserwatorskich.
5. Historia restauracji i konserwacji zamku królewskiego na Wawelu (pocz. XIX w. do poł. XX w.).
6. Kształtowanie się służb konserwatorskich w Polsce pod zaborami, znaczenie „carta del restauro” z 1909 r. Specyfika ochrony zabytków w Wielkopolsce pod zaborem pruskim – rola regulacji prawnych, funkcja konserwatorów prowincjonalnych, znaczenie polskich organizacji społecznych.
7. Problem zniszczeń I wojny światowej (Kalisz, Kazimierz n/ Wisłą) i kształtowanie się ochrony zabytków w Polsce w okresie międzywojennym. Stan zabytków w Poznaniu i Wielkopolsce po odzyskaniu niepodległości, stosunek do pruskiego dziedzictwa.
8. Problemy odbudowy miast po II wojnie światowej w Europie i Polsce. Pierwszy etap powojennej odbudowy Warszawy, Poznania, Gdańska zgodnie z zasadami sformułowanymi przez prof. Jana Zachwatowicza.
9. Drugi etap odbudowy – wprowadzenie modernistycznej architektury i rozbicie zwartości urbanistycznej miast na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Rewaloryzacja miast zabytkowych na przykładzie Krakowa.
10. Retrowersja, czyli kreacja retrospektywna – wypracowanie współczesnego modelu odbudowy dawnej tkanki miejskiej na przykładzie centrum Elbląga i Szczecina.
11. Prawna ochrona zabytków w przeszłości i współcześnie. Znaczenie organizacji międzynarodowych i pozarządowych. Treść i znaczenie wybranych dokumentów międzynarodowych np. Karta Ateńska 1931, Karta Wenecka 1964, Karta Megarida 1994, Karta Kraków 2000, ustalenia konferencji w Nara 1994, rola Docomomo.
12. Działania konserwatorskie w skali obiektu: polonizacja zabytków, problem prawdy historycznej, wiarygodności i kreacji konserwatorskiej – odbudowa katedry poznańskiej, pałacu Górków w Poznaniu, kościoła Gedachtniskirche w Berlinie i katedry w Coventry w Wielkiej Brytanii.
13. Wybrane współczesne zagadnienia konserwatorskie dotyczące skali urbanistycznej i architektonicznej – komunikacja a zabytkowe centra miast, przemieszczania zabytków, eksponowanie i konserwacja ruin, nowa architektura historycznym otoczeniu, problem tzw. butaforiów, detal architektoniczny (preparaty konserwatorskie, kolorystyka elewacji, polichromie we wnętrzach).
14. Zagadnienia techniczne w konserwacji zabytków – przyczyny zniszczeń budynków zabytkowych, zasady wyboru materiałów, metody wzmacniania konstrukcji murowych, zabezpieczania przed wilgocią, zasady wyboru nowych technologii.

Literatura podstawowa:

1. Badania i ochrona zabytków w Polsce w XX wieku, materiały konferencji naukowej, Oficyna Wydawnicza Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, Warszawa 2000.
2. Borusiewicz Władysław; Konserwacja zabytków budownictwa murowanego; W-wa 1985.
3. Dettloff Paweł; Odbudowa i restauracja zabytków architektury w Polsce w latach 1918-1930. Teoria i praktyka, Universitas, Kraków 2006.
4. Kadłuczka Andrzej; Ochrona zabytków architektury. Zarys doktryn i teorii, T. 1, Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, Kraków 2000.
5. Małachowicz Edmund; Ochrona środowiska kulturowego; Tom I, II; W-wa 1982, (wyłącznie teksty źródłowe).
6. E-skrypt dla przedmiotu „Teoria konserwacji zabytków” (w opracowaniu).

Literatura uzupełniająca:

1. Frycz Jerzy; Restauracja i konserwacja zabytków w Polsce w latach 1795 – 1918; W-wa 1975
2. Jakimowicz Teresa (red.) Architektura i urbanistyka Poznania w XX wieku, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2005
3. Klause Gabriela; Próba nowego spojrzenia na problem odbudowy Starego Rynku w Poznaniu, w: KMP 2003/2.
4. Kondziela Henryk; Stare Miasto w Poznaniu. Zniszczenia – odbudowa - program dalszych prac, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1971
5. Majewski Piotr; Ideologia i konserwacja. Architektura zabytkowa w Polsce w czasach socrealizmu; Wydawnictwo Trio, 2009
6. Zachwatowicz Jan; O polskiej szkole odbudowy i konserwacji zabytków; w: Ochrona Zabytków 1981
7. Zin Wiktor, Kalinowski K., Biegański P. (red.), Zabytki urbanistyki i architektury w Polsce. Odbudowa i konserwacja, T. 1, w: Miasta historyczne, Arkady, Warszawa 1986
8. Pruszyński Jan; Ochrona zabytków w Polsce. Geneza, organizacja, prawo; W-wa 1989

Obciążenie pracą studenta

